

Apostel Thomas Kerk
www.pgenschede.nl/atk

Ontmoetingskerk Enschede
4 oktober 2015
3e zondag van de Herfst
Marcus 10,1-16

Ds. Jaco Zuurmond

Gemeente van de Opgestane,

Vrij éénduidig lijkt het Evangelie van vandaag te gaan over echtscheiding. En het is goed als het in de kerk over echtscheiding gaat. Zeker daar waar het echtscheidingspercentage in onze tijd bijna 40% bedraagt. Dan is dat een deel van ons leven. We hebben er allemaal volop mee te maken. Het overkomt ons zelf. Het overkomt onze kinderen. Over echtscheiding hebben we het daarom gehad, in eerdere diensten. En we zullen het er in onze Ontmoetingskerk zeker ook over hebben. En na de preek zingen we vandaag een zeer bijzonder lied uit het Nieuwe Liedboek. Een lied waarin de gebroken relatie uitgangspunt is. Zonder enige morele veroordeling. Maar met oog voor de pijn, het falen, de verloren hoop. Met oog voor de realiteit... van bijna 40%. Voor al dezen, en voor allen die daar dichtbij staan is dit nieuwe lied... We zullen het zingen, na de preek.

Maar in deze eerste reguliere preek op ons nieuwe open podium in ons nieuwe kerkgebouw..., wilde ik met u een andere laag onderzoeken die ook in het Evangelie van vandaag zit. Het huwelijk is in de Bijbel heel vaak – en zeker in het Oude Testament – een beeld voor de relatie tussen de Eeuwige en zijn volk. Echtbreuk staat dan voor een volk dat trouweloos handelt jegens zijn God.

En er zijn goede argumenten om te vermoeden dat ook in het Evangelie van vandaag die andere laag tenminste mee speelt.

Het “wat God heeft samengebracht” (vs. 9) lijkt alles te maken te hebben met die menigten waarvan in het begin van het verhaal wordt verteld dat ze in groten getale ‘samen komen’. Stel je daarbij voor: het Evangelie van vandaag speelt pal op de grens van het land van Gods belofte. Van alle zijden stromen de mensen samen. Ofwel, Jezus brengt hier, op de grens van het land van Gods belofte, Joden en niet-Joden samen.

Wat de Farizeeën betreft, die er ook bij zijn, is deze grensvervaging, deze perforatie van de grenzen, bepaald niet onomstreden. Vervaging van de grenzen leidt tot verlies van identiteit, zo houden de Farizeeën Jezus voortdurend voor. Grenzen zijn er dus niet voor niets. Want je identiteit bewaar je vooral door afgrenzing – Jood is niet niet-Jood. Jij bent niet ik. Daar kunnen we niet duidelijk genoeg in zijn, aldus de Farizeeën.

En in dát debat klinkt die zin – ‘wat God heeft samengebracht’. Zou dat, zo vragen exegeten zich af – en naar mijn gevoel terecht – zou dat ‘wat God heeft samengebracht’ niet tenminste óók slaan op de mensen uit de verschillende volken die daar op die vervaagde landsgrens samenkomen?

Dat is de andere laag die dus klinkt in het Evangelie van vandaag: God en mens horen samen... én mensen horen samen. Als Jezus in zijn repliek op de Farizeese kritiek verwijst naar man en vrouw van Gods schepping, dan verwijst hij naar een verbondenheid die veel dieper gaat dan het huwelijkse contract. Mensen zijn, hoe anders ze ook zijn – ja, juist in hun anders zijn, man en vrouw -, principieel, onlosmakelijk, met elkaar verbonden... in Gods schepping. En die verbondenheid is een heilige kwestie. Wat God heeft samengebracht...

Hier in de Ontmoetingskerk proberen we het. De nieuwe naam van onze kerk wil precies dát vertellen: “Jij en ik zijn anders..., zeker, maar hier, voor Gods aangezicht, ontmoeten we elkaar. Omdat we als Gods mensen bij elkaar horen. Mensen horen bij elkaar. Kerk en Stad horen bij elkaar. God en mens horen bij elkaar. En hier, in deze heilige ruimte, ontmoeten ze elkaar – in alle mogelijke relaties. Hier ontmoeten mensen elkaar. Ontmoeten kerk en stad elkaar. Ontmoeten mensen en God elkaar.

Maar Ontmoeting is anno nu bepaald niet vanzelfsprekend. Het zal niet verbazen dat in een tijd waarin zelfs 38% van de huwelijkspartners het niet bij elkaar uithouden mensen het ook in andere verbanden moeilijk vinden om het bij elkaar uit te houden. Samenleven is moeilijk, anno 2015. Samen blijven is moeilijk. Catelanen en Spanjaarden die het zo moeilijk vinden om bij elkaar te blijven. Arabische landen die volledig

desintegreren. Europese landen die het zo moeilijk vinden om iets van 'samen' vorm te geven – ondanks een prachtige grondwet. Om over menselijke saamhorigheid op mondiaal niveau maar niet te spreken. En hoe maak je in zo'n tijd werk van dat woord van Jezus – 'Wat God heeft samengebracht... mag een mens niet scheiden'?

Laten we het klein houden. En gewoon bij onszelf beginnen. Bij onszelf blijven. Hier in de Ontmoetingskerk. Hoe houden we hier sámen wat hier samen hoort te zijn. Wij, de samengebrachte gemeente die hier woont. Wij als gemeente en de stad waar we deel van zijn. En hoe houden we samen, Stad en Kerk, iets vol van de trouw aan de goede schepper? Hoe werk je actief aan samen... als sámen totaal niet meer vanzelfsprekend is, als alle samen alleen maar uit elkaar lijkt te vallen?

Tijdens het Symposium dat we in deze kerk hielden vlak voor de opening, sprak de theologe Petruschka Schaafsma over vragen als deze. En haar antwoord pak ik vanmorgen, nu de storm van ons openingsfeest wat is geluwd, graag nog even op. Omdat het een kostbaar antwoord was. Speciaal voor ons.

Het antwoord van Petruschka Schaafsma laat zich heel kort samenvatten: houd het klein.

Begin bij wat je bent, wie je bent, waar je bent.

Begin bijvoorbeeld bij de zondag, aldus Schaafsma. Dát gebeurt dan toch maar in dit gebouw. Dat even het gewone leven, dat machtige leven van voortdurende productie en consumptie, wordt onderbroken. O ja, individuen als we zijn, vinden we het heel moeilijk: ons open stellen voor wat ánders is, voor wíe anders is. Maar hier, nu, doen we het. Luisteren naar een ander geluid. Een stem die ons dagelijkse bedrijf onderbreekt, die ons grenzenloze ik compleet ontregelt. Even is alles anders.

Helemaal bij het avondmaal. Met Jan en alleman zitten we aan één tafel, en delen we eten en drinken alsof we broers en zussen zijn, alsof we gelijken zijn, alsof we vergeven zijn, alsof er geen voedseltekort is.

Even komt dan alles samen... jij en ik, wereld en kerk, God en mens.

Heel klein. Maar zo kostbaar.

Want wat God heeft samengebracht...

Begin bij het gewone leven, raadde Schaafsma ons aan. O ja, de grote vragen van leven en dood, van recht en onrecht, doen er toe. Maar durf hier in de kerk, waar je samen brood en wijn hebt gedeeld, de vraag te stellen: hoe doe jij dat nou? Hoe doe jij dat nou... als je vader ziek is, of als je zelf de ouderdom voelt komen... Hoe doe jij dat nou, met dat goedkope vlees in de supermarkt? Hoe doe jij dat nou, als je ziet dat vrienden te kort komen? Hoe doen jullie dat, als je samen ruzie hebt en je komt er niet uit? Heb jij een goed idee? Kom eens langs, doe je met mij mee?

Zo houdt je, heel klein, samen wat bij elkaar hoort. Mens en medemens, leven en geloof, God in ons leven.

Wat God heeft samengebracht...

En doe het met elkaar, zei Schaafsma ten slotte. Jij bent er al. Geweldig. En jij ook. En ik ook. En hier zijn wij zomaar sámen, in dat mooie gebouw dat we niet voor niets Ontmoetingskerk hebben genoemd. Hier, voor Gods aangezicht, hoeven we elkaar alleen maar aan te kijken om alles te delen, om elkaar bij te staan in het leven, om elkaar te troosten of op ideeën te brengen.

Wat God heeft samengebracht...

Amen